

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 121/2010-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť E. J. a P. J. st., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cb 23/2008 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. BN-3 Cb 18/2004) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. J. a P. J. st. **o d m i e t a** pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júla 2009 doručená sťažnosť E. J. a P. J. st. (ďalej len „sťažovateľka“, „sťažovateľ“ spolu len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cb 23/2008 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. BN-3 Cb 18/2004). Súčasťou sťažnosti bola aj žiadosť sťažovateľov o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

2. Konanie na okresnom súde začalo návrhom D., a. s., Ž., na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie sumy 28 269,84 Sk s príslušenstvom, ktoré po odvolaní podanom sťažovateľkou proti platobnému rozkazu pokračovalo súdnym konaním, ktorého priet'ahy namietajú sťažovatelia v tejto sťažnosti.

3. Sťažovatelia uviedli, že *„porušovanie práva spočíva v nečinnosti okresného súdu“*. Vo svojej sťažnosti ďalej uvádzajú úkony vykonané od začatia konania vo veci okresným súdom a poukazujú na skutočnosť, že *„pred podaním sťažnosti vyčerpali všetky zákonom dostupné právne prostriedky, ktoré im zákon na ochranu ich základných práv alebo slobôd poskytuje a na ktorých použitie boli oprávnení podľa osobitných predpisov“*. V sťažnosti ďalej uvádzajú, že *„od podania žaloby 3. 2. 2004 uplynulo už päť rokov a päť mesiacov. Pritom právoplatné a hlavne spravodlivé skončenie veci je v nedohľadne. Preto sťažovatelia nemajú inú možnosť, iba sa obrátiť so sťažnosťou na Ústavný súd Slovenskej republiky, pretože inému orgánu verejnej moci, neprináleží o tejto sťažnosti rozhodnúť“*.

Sťažovatelia zastávajú názor, že doterajším postupom okresného súdu bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ak aj právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

4. Keďže napadnuté konanie nebolo dosiaľ právoplatne ukončené, domáhajú sa, aby ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cb 18/2004, a aby prikázal okresnému súdu konať v ich právnej veci

bez zbytočných prietáhov. Ďalej sa sťažovatelia domáhajú, aby im bolo priznané finančné zadost'učinenie a úhrada trov konania v sume, ktorú dodatočne upresnia po porade s advokátom.

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označili sťažovatelia, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietali, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 107/06).

6. Predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľov na ochranu pred postupom okresného súdu, ktorým im boli podľa nich spôsobené zbytočné priet'ahy a bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote v konaní o zaplatenie pohľadávky s príslušenstvom.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 48/03, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 147/04, II. ÚS 107/06). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhoviel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, II. ÚS 107/06).

7. Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou, s jej prílohami a skutočnosťami uvedenými vo vyjadrení okresného súdu dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľov je zjavne neopodstatnená.

Právny názor ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti vychádza z analýzy doterajšieho priebehu konania vedeného okresným súdom, ktoré začalo 3. februára 2004 podaním návrhu okresnému súdu na vydanie platobného rozkazu, a ku dňu podania sťažnosti trvalo viac ako päť rokov. Uvedená dĺžka konania sa javí pre konanie na jedinom stupni ako neprimeraná. Ústavný súd pri hodnotení doterajšieho priebehu konania vychádzal nielen zo skutočností uvedených sťažovateľmi v sťažnosti, ale predovšetkým z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr 737/2009 z 26. novembra 2009 a podrobného prehľadu úkonov vykonaných súdom.

8. Ústavný súd zistil, že okresnému súdu nemožno vo veci vyčítať prietahy a nečinnosť. Okresný súd vo veci pôvodne rozhodol 11. marca 2004 platobným rozkazom sp. zn. 4 Rob 6/2004, proti ktorému podala sťažovateľka odvolanie. Na základe podaného odvolania bola vec prevedená do registra Cb.

Ďalší postup okresného súdu a doterajšia dĺžka konania sú ovplyvnené samotným konaním sťažovateľky a po vstupe sťažovateľa ako vedľajšieho účastníka do konania oboma sťažovateľmi, a to v dôsledku toho, že sťažovatelia uplatňovali svoje procesné práva. Okresný súd sa preto musel zaoberať ich žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov, opakovanými žiadosťami o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie, námietkou zaujatosti konajúcej sudkyne, opakovanými žiadosťami o odročenie nariadených pojednávaní či žiadosťou o ustanovenie opatrovníka. Ústavný súd poznamenáva, že proti všetkým rozhodnutiam okresného súdu (či už išlo o ustanovenie právneho zástupcu, resp. jeho odvolanie na žiadosť samotných sťažovateľov) podali sťažovatelia odvolanie, v dôsledku čoho musel byť spis okresného súdu opakovane predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“).

Okresný súd nariadil vo veci viacero pojednávaní (18. máj 2006, 10. júl 2006, 1. marec 2007, 25. jún 2007), avšak ani jedno z nich sa neuskutočnilo pre žiadosť sťažovateľov o ich odročenie, resp. vznesenú námietku zaujatosti konajúcej sudkyne.

Obdobie, o ktoré sa predĺži konanie v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníka konania, nemožno v zásade považovať za zbytočné prietahy v danom konaní (napr. II. ÚS 41/97, I. ÚS 51/01, I. ÚS 15/02). Efektívny a rýchly postup v súdnom konaní je však v takých prípadoch podmienený (okrem iného) aj tým, aby účastníkom konania využité procesné prostriedky, ako aj spôsob ich uplatnenia zodpovedali účelu, ktorý účastník konania ich využitím sleduje.

Opakované žiadosti o zmenu právnych zástupcov v konaní z dôvodu nespokojnosti sťažovateľov s hájením ich záujmov v konaní ustanovenými právnymi zástupcami

nepovažoval ústavný súd za adekvátny prostriedok ochrany sťažovateľmi proklamovaného záujmu na urýchlennom dokončení konania o náhradu škody s príslušenstvom.

Ústavný súd vychádzajúc zo svojej ustálenej judikatúry (II. ÚS 316/06, III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04) berie do úvahy, že účastníci konania nesporne majú právo na procesné úkony, ktoré urobili. V dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkmi konania neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť nemožno v takom prípade pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci.

Ústavný súd je toho názoru, že okresný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Cb 23/2008 (napriek doterajšej dĺžke konania) nebol nečinný, nezistil v ňom žiadne zbytočné prietahy a na procesné úkony sťažovateľov reagoval v primeranom čase.

Z týchto dôvodov ústavný súd nepovažoval postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cb 23/2008 za taký, ktorý by signalizoval možnosť kvalifikovať ho po prijatí sťažnosti sťažovateľov na ďalšie konanie ako porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

9. Keďže sťažnosť bola odmietnutá z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, ktorý nie je možné odstrániť, ústavný súd sa ďalšími návrhmi uvedenými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2010

